

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II–Orta Çocukluk Dönemi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II–Orta Çocukluk Dönemi Ölçeği*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32772>

Özet

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II-Orta Çocukluk Dönemi Ölçeği (YİYE-II-OÇDÖ), orijinal olarak yetkinler için geliştirilen Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin (ECR-II) orta çocukluk dönemindeki bireylerin anne ile kurduğu bağlanma stillerini ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış versiyonudur. Ölçek, özellikle anneye yönelik geliştirilen kaygı ve kaçınma bağlanma boyutlarını değerlendirir. Uyarlama çalışması, orta çocukluk döneminde anneleriyle olan ilişkilerinde çocukların yaşadığı duygusal deneyimleri ve bağlanma örüntülerini güvenilir ve geçerli bir şekilde saptamaya hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Bağlanma, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri, Orta Çocukluk, Anne Bağlanması, Kaygı, Bağlanma, Kaçınma, Psikometrik Uyarlama

Yazarlar

Fulya Kırmer, Nebi Sümer, Eda Akça

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, orta çocukluk dönemindeki (genellikle 8-12 yaş arası) çocukların anneleriyle kurdukları bağlanma ilişkilerindeki örüntüleri, özellikle de kaygı ve kaçınma alt boyutları açısından sistematik olarak değerlendirmektir. Yetkin bağlanma envanterlerinin çocukluk dönemine özgü adaptasyonu, gelişimsel açıdan uygun ve kültürel olarak geçerli ölçümler elde etmeyi sağlamıştır.

Ölçek, çocukların annelerine olan yakınlık isteklerini, annelerinin ulaşılabilirliğine dair algılarını ve ilişkideki baskın ihtiyaçların ölçerek, klinik ve araştırma ortamlarında çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini anlamaya yönelik kritik veriler sunar. Bu uyarlama, Türk örnekleminde orta çocukluk dönemindeki bağlanma dinamiklerini incelemek için güçlü bir araç sağlamaktadır.

Yapı

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II-Orta Çocukluk Dönemi Ölçeği, bağlanma teorisine dayanan iki temel boyutu ölçmektedir: **Bağlanma Kaygısı** ve **Bağlanma Kaçınması**. Bu iki boyut, çocuğun annesiyle olan ilişkisindeki içsel çalışma modellerini yansıtır.

Bağlanma Kaygısı boyutu, çocuğun annesinin ulaşılabilirliği, duyarlılığı ve ilgisi konusunda duyduğu endişeyi, terk edilme korkusunu ve aşırı yakınlık arayışını ifade eder. **Bağlanma**

Kaçınmas? boyutu ise, çocu?un duygusal yakınlıktan rahatsızlık duyma eğilimini, bağımsızlık ağırlık vurgu yapması ve duygusal ihtiyaçları bastırma eğilimini yansıtır. Ölçek toplam 36 maddeden oluşur ve bu maddeler iki eşit alt boyuta (her biri 18 madde) dağılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çalışmaları, maddelerin ölçülen yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Madde-toplam katsayıları, maddelerin ilgili alt boyutla tutarlılığını göstermektedir.

Bağlanma Kaygı Boyutu için ortalama madde-toplam katsayısı: **.21**

Bağlanma Kaçınma Boyutu için ortalama madde-toplam katsayısı: **.34**

Yapılan analizlerde, iki temel bağlanma alt boyutu arasında görece yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulunduğundan, bu da yetkin bağlanma modellerindeki örtüme yansıtan bir bulgudur. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik olarak beklenen iki faktörlü yapıya desteklediğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı, Cronbach's alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin ilgili alt boyutu tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Bağlanma Kaçınma Boyutu için Cronbach's alfa katsayısı: **.90**

Bağlanma Kaygı Boyutu için Cronbach's alfa katsayısı: **.78**

Özellikle kaçınma boyutunda elde edilen .90 değeri mükemmel bir iç tutarlılığa işaret ederken, kaygı boyutundaki .78 değeri de kabul edilebilir düzeyde yüksek bir güvenirlik düzeyi sağlamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin orta çocukluk dönemindeki bağlanma örüntülerini istikrarlı bir şekilde ölçme kapasitesine sahip olduğunu kanıtlar.

Faktör Analizi

Kaynak metinde açıkça bir faktör analizi sonucu belirtilmemekle birlikte, ölçeğin 2 alt boyuttan oluşması ve geçerlik analizlerinin bu iki alt boyut arasındaki ilişkiyi incelemesi, uyarlama çalışmalarıyla büyük olasılıkla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açıklayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak iki faktörlü yapıya test edildiğini düşündürmektedir. Bu iki faktör (Kaygı ve Kaçınma), orijinal ECR-II modelinin orta çocukluk popülasyonuna bağarlı bir şekilde aktarıldığını göstermektedir.

Geçerlik bölümünde belirtilen iki boyut arasındaki anlamlı ilişki, bu faktörlerin ayrı ancak

birbiriyle ilişkili psikolojik yapılar olduğunu doğrular. Ölçek, çocukların anneye yönelik bağlanma deneyimlerini kapsayan, net bir şekilde tanımlanmış iki faktörlü yapıyı korumaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Maddeler: 36 madde, 2 alt boyut (18 Kaygı, 18 Kaçınma)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Anneye Bağlanma)

Yaş Grubu: Orta Çocukluk Dönemi (Yaklaşık 8-12 yaş)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki orta çocukluk dönemindeki çocukların anne ile olan bağlanma örüntülerini ölçmek amacıyla uyarlanmıştır.

Test Metodolojisi: 7'li Derecelendirme Yöntemi

Anahtar Kelimeler

ECR-II Uyarlaması, Bağlanma Kaygısı, Bağlanma Kaçınması, Psikometri, Çocuk Psikolojisi, Güvenirlilik, Cronbach's Alfa

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fulya Kırmer

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: fulyakirimer@gmail.com

Yayın Adresi: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Kullanım ve izin koşulları için sorumlu yazar Fulya Kırmer ile

iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı (Uyarlama Yılı): Ölçeğin uyarlama ve psikometrik özellikleri 2014 yılında yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi indirilebilir. Orijinal PDF'e bu bağlantıdan ulaşılabilir: yakin-iliskilerde-yasantilar-envanteri-ii-orta-cocukluk-donemi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kırmer, F., Sümer, N. ve Akça, E. (2014). Orta çocuklukta anneye kaygı ve kaçınan bağlanma: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II-Orta Çocukluk Dönemi Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 17(33), 45-57.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II-Orta Çocukluk Dönemi Ölçeği

Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Derecelendirme Yöntemi: 7'li derecelendirme yöntemi: 1=Hiç katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Pek katılmıyorum 4=Kararsızım 5=Biraz katılıyorum 6=Katılıyorum 7=Tamamen katılıyorum

2 alt boyut 36 madde

Kaygı (18 m): Annemin bazen, benim istediğim kadar yakın olmak istemediğini hissediyorum.

Kaçınma (18 m): Anneme hemen hemen her şeyi anlatıyorum